

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Mgr. Ľubica Belková

Mladý záchranár II.

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Ľubica BELKOVÁ

Kontakt na autora UZ: ZŠ P.O. Hviezdoslava, Snina
lubabelkova@gmail.com

Názov: **Mladý záchranár II.**

Rok vytvorenia: 2014

**Oponentský posudok
vypracoval:** RNDr. Rudolf Paraska

ISBN 978-80-565-0063-7

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

- 1) Príčiny najčastejších nehôd u detí
- 2) Chodec – dieťa a jeho správanie sa v cestnej premávke
- 3) Dopravné značky v cestnej premávke
- 4) Korčuliari na kolieskových korčuliach
- 5) Plán práce krúžku Mladý záchranár

Dopravná výchova detí

1. Príčiny najčastejších nehôd u detí
2. Chodec – dieťa a jeho správanie sa v cestnej premávke
3. Dopravné značky v cestnej premávke
4. Korčuliari na kolieskových korčuliach

1) Príčiny najčastejších nehôd u detí

- A. Chôdza po okraji cesty, po frekventovaných cestách bez chodníkov, chôdza po pravej strane cesty

- B. Vychádzanie na cestu spoza autobusa, spomedzi zaparkovaných áut, spoza kríkov a stromov rastúcich blízko cesty – náhle podbehnutie pod vozidlo

Keď vybiehaš spoza stojaceho autobusa, vodič auta ťa nevidí, nestihne zabrzdziť a môže ťa zraziť.

Keď vidíš na druhej strane cesty kamaráta nikdy neutekaj cez cestu. **Zastav sa a rozhľadni sa dvakrát vľavo a vpravo**

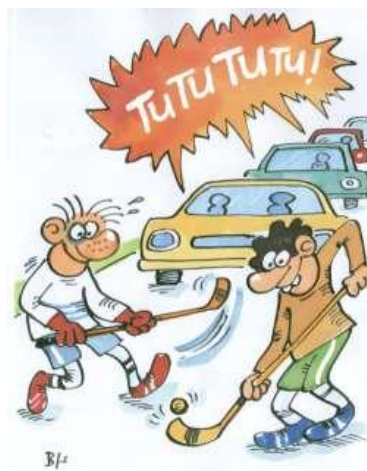
Keď ideš spoza budovy tak nevidíš za roh a ani vodič nevidí za roh, **preto vždy zastav.**

C. Bicyklovanie sa na frekventovaných cestách, nedodržiavanie dopravných predpisov

Bicyklista musí tiež dodržiavať bezpečnosť na ceste a mať povinné vybavenie (prilba ...)

D. Hra v blízkosti ciest a na cestách

V zápale loptovej hry môžeš vbehnúť za loptou na cestu a rovno pod auto, motorku či bicykel. Rovnako v zápale hry neregistruješ okolie a nepočuješ prichádzajúce autá.

Preto sa nehraj na cestách a v ich blízkostiach.

E. Znížená viditeľnosť

(hmla, súmrak, noc či dážď)

F. Hra v blízkosti železničnej trati, prechádzanie cez železničnú trať mimo priecestia

G. Bezohľadnosť vodičov

H. Nepoužívanie bezpečnostných pásov v autách

2) Chodec – dieťa a jeho správanie v cestnej premávke

Chodec chodí po pravej strane chodníka, najviac idú dvaja vedľa seba, kde je široký chodník, môžu aj viacerí.

Tam kde nie je chodník, chodci chodia vľavo, najviac dvaja vedľa seba, tam kde je to nebezpečné po jednom.

Útvar – skupina detí ide po pravej strane vo dvojiciach – po tme osvetlení vpredu po oboch stranách bielym svetlom, vzadu po oboch stranách červeným svetlom.

Po priechode pre chodcov chodia chodci po pravej strane – najviac dvaja vedľa seba. Berú ohľad na vodičov prichádzajúcich vozidiel tak, že neprechádzajú jednotlivo, ale v skupinách. Ak je v blízkosti križovatky priechod, nadchod, alebo podchod, chodec smie prechádzať len na týchto miestach. Tam kde nie je priechod, prechádza chodec len kolmo na jej os tam, kde je to najbezpečnejšie a dáva prednosť vozidlám idúcim v oboch smeroch.

Pre chodcov sa používajú svetelné signály dvojfarebnej sústavy. Ak je chodec na priechode a zasvieti červené svetlo, chodec prechod dokončí. Pri použití tlačidlového signalizačného zariadenia, chodec vstúpi na vozovku len pri zasvietení zeleného svetla.

Po chodníku sa môže jazdiť na kolieskových korčuliach, skateboarde, lyžiach, viesť sane – nesmie sa však prekročiť rýchlosť chodca, pokiaľ tam je. Môže ísť rýchlejšie len ak sa tým neohrozia ani neobmedzia ostatní chodci.

A. Správne prechádzanie chodca cez cestu

- Pred prechádzaním cez cestu chodec vždy zastaví

- Na vozovku môže chodec vstúpiť až po aspoň dvojnásobnom rozhliadnutí vľavo a vpravo a vtedy, ak sa nepribližuje žiadne vozidlo, či iný dopravný prostriedok (motorka, či bicykel)

- Cez cestu prechádza chodec krokom, nie behom. Počas prechádzania cez cestu sa chodec nesmie bezdôvodne zdržiavať a zastavovať, cez cestu prechádza plynulo.

- Počas prechádzania vez cestu sa chodec ešte raz pozrie na obe strany – doľava a doprava

- Cez cestu prechádza najkratšou cestou - kolmo

B. Dobrá viditeľnosť chodcov

3) Dopravné značky v cestnej premávke

Zvislé dopravné značky

➤ Výstražné značky

Pozor prechod pre chodcov

Značka Priechod pre chodcov upozorňuje na vyznačený Priechod pre chodcov, ktorý by vodič inak neočakával alebo ktorý nie je z dostatočnej vzdialenosti viditeľný. Značka sa používa najmä mimo obce; v obci vtedy, ak vyznačený priechod pre chodcov je umiestnený mimo križovatky.

Pozor deti

Značka Deti upozorňuje na miesto alebo na úsek cesty, na ktorej je zvýšený pohyb detí a kde sa dá predpokladať zvýšené riziko ich neočakávaného vstupu do vozovky, napríklad v blízkosti školy, detského ihriska a podobne.

➤ Značky upravujúce prednosť v jazde

Stoj, daj prednosť v jazde

Značka Stoj, daj prednosť v jazde! ukladá vodičovi povinnosť zastaviť vozidlo a dať prednosť v jazde. Značka označuje vedľajšiu cestu pred križovatkou s hlavnou cestou.

Križovatka

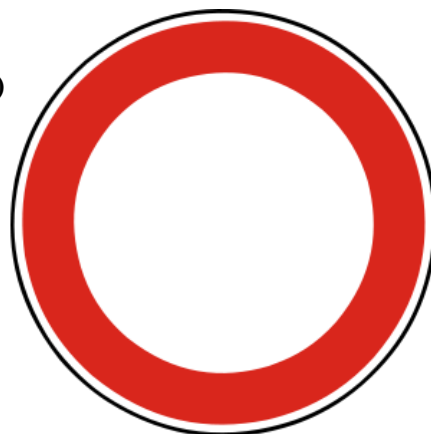
Značka Križovatka upozorňuje na križovatku, kde nie je prednosť v jazde upravená značkami

➤ **Zákazové značky**

Zákaz vjazdu všetkých vozidiel (v oboch smeroch)

Značka Zákaz vjazdu všetkých vozidiel v oboch smeroch zakazuje vjazd všetkým druhom vozidiel v oboch smeroch jazdy.

Zákaz vjazdu bicyklov

Značka Zákaz vjazdu bicyklov zakazuje vjazd Bicyklov. Zákaz sa nevzťahuje na prípady, keď je bicykel tlačný.

➤ **Príkazové značky**

Cestička pre chodcov

Značka Cestička pre chodcov prikazuje chodcom použiť v predmetnom smere takto označenú cestičku alebo pruh. Iným účastníkom cestnej premávky je používanie cestičky alebo pruhu zakázané.

Cestička pre vyznačených užívateľov

Značka Cestička pre vyznačených užívateľov prikazuje vyobrazeným významovým symbolom vyznačeným užívateľom, napríklad chodcom a cyklistom, použiť v predmetnom smere takto označenú spoločnú cestičku alebo pruh. Cyklista pritom nesmie ohroziť chodca. Cestičku alebo pruh môže použiť aj osoba pohybujúca sa na kolieskových korčuľiach, lyžiach alebo na obdobnom športovom vybavení, ak tým neobmedzí ani neohrozí vyznačených užívateľov. Iným účastníkom cestnej premávky je používanie cestičky alebo pruhu zakázané.

➤ **Informatívne, prevádzkové, smerové a iné značky**

Priechod pre chodcov

Značka Priechod pre chodcov označuje priechod pre chodcov vyznačený príslušnou vodorovnou dopravnou značkou.

Pešia zóna

Značky Pešia zóna a Koniec pešej zóny vyznačujú územie (časť obce a podobne) určené predovšetkým pre chodcov, kde platia zvláštne ustanovenia o premávke v pešej zóne.

➤ Informatívne smerové značky

Smerová tabuľa

Značka Smerová tabuľa informuje o celi (cieľoch) v smere odbočenia a číse križujúcej diaľnice, rýchlostnej cesty a cesty

➤ Informatívne iné značky

Nemocnica

Značka Nemocnica informuje o blízkosti nemocnice.

➤ **Dodatkové tabuľky**

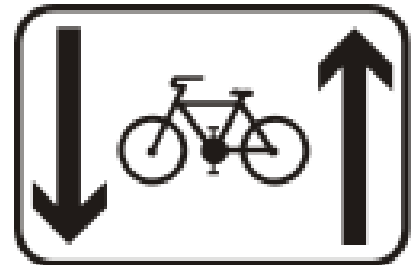
Vzdialenosť

Dodatková tabuľka Vzďialenosť vyznačuje vzdialenosť k miestu, od ktorého platí značka, pod ktorou je umiestnená.

Jazda cyklistov v oboch smeroch povolená

Značka Nemocnica informuje o blízkosti nemocnice.

➤ **Vodorovné dopravné značky**

Priechod pre chodcov

Značka Priechod pre chodcov vyznačuje plochu, na ktorú sa usmerňuje prechod chodcov cez vozovku a ktorou sa zabezpečuje prednosť pešej premávky pred premávkou vozidiel. Na zvýraznenie viditeľnosti možno značku aplikovať v retroreflexnom červeno bielom farebnom vyhotovení.

4. Korčuliari na kolieskových korčuliach

Zákon vymedzuje, že chodcom sa rozumie aj osoba, ktorá sa pohybuje na lyžiach, korčuliach, skejtborde alebo obdobnom športovom vybavení.

Máloktoľ korčuliar si uvedomuje, že je *vlastne chodcom* pohybujúcim sa na korčuliach, preto sa musí aj správať a dodržiavať predpisy ako chodec.

Korčuliar je povinný použiť na jazdu predovšetkým chodník, kde jazdí vpravo, alebo po vyznačenej strane. Tam, kde chodník nie je alebo je neschodný, pohybuje sa po ľavej krajnici alebo najbližšie pri ľavom okraji vozovky.

Veľmi dôležité je aj v potrebnom rozsahu ovládať techniku jazdy na kolieskových korčuliach. Vedieť v prípade potreby bezpečne zastaviť a sledovať situáciu v cestnej premávke..

Zhrnieme - **majte na pamäti:**

- z pohľadu cestných predpisov sa berie korčuliar ako chodec,
- ochranná prilba a chrániče nie sú povinné, ale polícia ich odporúča,
- za zníženej viditeľnosti mimo obce musí korčuliar nosiť na sebe reflexné prvky,
- ak je súčasťou cesty chodník, korčuliar je povinný použiť chodník,
- pri jazde po chodníku nesmie obmedziť ani ohroziť chodcov,
- pri jazde na ceste treba použiť ľavý okraj alebo krajnicu vozovky,
- korčuliar môže korčuľovať po cestičke pre cyklistov,
- ak značka určuje cestičku pre korčuliarov, je povinnosťou použiť ju.

NAJČASTEJŠIE ZRANENIA KORČULIAROV

- 37% zápästia, 13% hlava, 9% lakeť, 7% prsty
- 5% koleno, 29% iné časti tela (napr. sedacia časť)

RADY KORČULIAROM:

- Aby bolo pre Vás korčuľovanie potešením a zábavou, skôr ako si obujete korčule, mali by ste si nasadiť chrániče.
- Ak nemáte, mali ste by ste si obstarat':
 - prilbu,
 - chrániče lakt'ov, kolien a zápästia.

Slušnosť a pravidlá

Príklad nezodpovednosti?

Vo Vrbovom dvadsaťročná dievčina na korčuľoch so slúchadlami na ušiach chcela prejsť na druhú stranu cesty. Vodič, ktorý išiel po ceste, už nestihol zrážke zabrániť. Korčuľarka išla po nesprávnej strane cesty, teda po pravej strane, nepresvedčila sa, či nejde auto, a zrejme prichádzajúce auto ani nepočula. Utrpela vážne zranenia...

Vieme si teraz odpovedať na tieto otázky?

Kadiaľ vlastne majú korčuľari jazdiť?

Aké pravidlá pre nich platia?

Pravidlá ako pre cyklistov či chodcov?

Počúvanie hudby z prehrávača so slúchadlami na ušiach je nebezpečné pre akéhokoľvek účastníka cestnej premávky.

Aj keď je príjemné uháňať na korčuliach v rytme hudby, sluch je potrebný i na správne reakcie.

Spomínaný prípad z Vrbového nie je, žiaľ, jediný, keď došlo k tragédii korčuliarov so slúchadlami na ušiach. Veľmi vážne sa zranila tiež 23-ročná žena na korčuliach, ktorú zachytil na priecestí vlak.

Za zníženej viditeľnosti mimo obce by mal mať korčuliar pohybujúci sa po krajnici alebo po okraji vozovky na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky alebo oblečený reflexný bezpečnostný odev.

Korčuliar verzus cyklista

Čo robiť, keď sa na krajnici oproti sebe stretnú korčuliar, ktorý ide po ľavej krajnici, a cyklista jazdiaci v smere jazdy?

Na bicykli sa jazdí najmä po cestičke pre cyklistov. Kde cestička nie je alebo nie je zjazdná, jazdí sa pri pravom okraji vozovky. Po pravej krajnici vozovky smie cyklista jazdiť len v prípade, ak sa tým neohrozujú ani neobmedzujú chodci, teda aj korčuliari.

Ak dôjde na krajnici k stretnutiu korčuliara s cyklistom, je teda predovšetkým povinnosťou cyklistu správať sa tak, aby nedošlo ku kolízii.

V tomto prípade **cyklista korčuliara obchádza**. Cyklista pritom nesmie ohroziť ani obmedziť vodiča protiúceho vozidla alebo vodiča idúceho za ním a tiež žiadneho iného účastníka cestnej premávky. Každý z nich je pritom povinný správať sa disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky.

Je povinný prispôbiť svoje správanie najmä stavebnému, dopravno-technickému stavu cesty, situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojim schopnostiam.

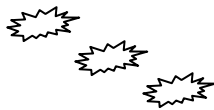

Pracovný list

Poznáš dopravné značky? Zaškrtni správny význam dopravnej značky.

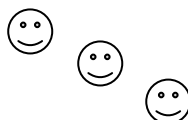
1.

- a. Pozor základná škola
- b. Pozor deti
- c. Zákaz vstupu medveďom

2.

- a. Pozor chodci
- b. Pozor prechod pre chodcov
- c. Pozor na lesnú zver

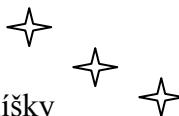
3.

- a. Cestička pre korčuliarov
- b. Miesto na obutie korčúľ
- c. Zákaz vjazdu na kolieskových korčuliach

4.

- a. Cestička pre chodcov
- b. Pešia zóna
- c. Miesto kde môžete stretnúť líšky

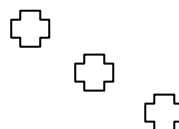
5.

- a. Priechod pre cyklistov
- b. Pozor prechádzajú srnky
- c. Priechod pre chodcov

6.

- a. Obytná zóna
- b. Detské futbalové ihrisko
- c. Zóna kde sú vlci

7. Vymyslite si a do štvorca nakreslite jednu dopravnú značku a napíšte jej význam.

.....

.....

Pracovný list

Ako sa správa chodec?

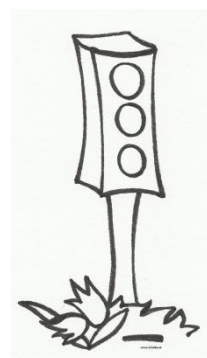
1. Čo robia deti nesprávne na tomto obrázku?

- a. Držia sa za ruky
- b. Hrajú sa so psíkom
- c. Idú po priechode pre chodcov
- d. Držia v ruke nanuk

2. Vymaľujte svetlá na semafore v správnom v poradí

- a. Zelená, oranžová, červená
- b. Červená, oranžová, zelená
- c. Biela, modrá, červená

3. Čo znamená toto svetlo pre chodca?

a. červené

- Utekaj rýchlo!
- Pozri sa či nie je zver na ceste!
- Stoj!

b. zelené

- Pred rozbehnutím zakrič!
- Pozor! Srnky oproti
- Môžeš ísť cez priechod

4. Čo musí spraviť chodec pred tým, ako vstúpi na priechod pre chodcov?

- a. Zavolá mobilom rodičom, že ide cez cestu
- b. Zastaviť a dvakrát sa pozrieť vľavo a pravo
- c. Počká až kým nepríde dospelý a ide spolu s dospelým

Pracovný list

Korčuliar v cestnej premávke

A. Čo je povinný používať korčuliar pri korčuľovaní?

- a. Lesné cestičky, ale musí dávať pozor na zver
- b. Predovšetkým chodník, kde sa pohybuje vpravo
- c. Iba cestu a zásadne chodí vpravo

B. Akú činnosť nesmie korčuliar robiť počas korčuľovania?

- a. Volat' mobilným telefónom a cez slúchadlá počúvať rádio alebo hudbu
- b. Rozprávať sa s kamarátom
- c. Zakývať kamarátovi

C. Čo nepatrí do ochranných prostriedkov korčuliara

- a. Prilba
- b. Chrániče lakt'ov, kolien a zápästia
- c. Žiacka knižka

D. Za zníženej viditeľnosti musí mať korčuliar

- a. Baterku, ktorou si svieti dopredu
- b. Reflexné prvky alebo reflexnú vestu
- c. Okuliare proti slnku

Pracovný list

Malé auto by sa hravo
zvrtilo rovno domov – vpravo.
Benzínu má už len málo,
v garáži by rado stálo.
Šofér má však dobré oči.
Prečo vlastne neodbočí?

1 1

2 2

3 3

4 4

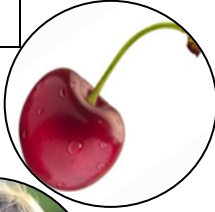
5 5

6 2

7 7

8 8

9 9

10 10

11 11

12 12

13 13

14 14

X

MLADÝ ZÁCHRANÁR

- X.
 - 1. Úvodná hodina
 - 2. Prevencia pred chorobami a úrazmi v škole
 - 3. Linky tiesňového volania, ich použitie
 - 4. Dopravná výchova

- XI.
 - 1. Prevencia pred chorobami a úrazmi doma (elektrický prúd)
 - 2. Privolanie pomoci k zranenému
 - 3. Dopravná výchova – účelné obliekanie
 - 4. Riziko otráv – huby

- XII.
 - 1. Prevencia pred chorobami – ústna hygiena
 - 2. Zábavná pyrotechnika
 - 3. Bezpečne do školy a zo školy

- I.
 - 1. Ústna hygiena
 - 2. Prevencia pred úrazmi – nebezpečenstvá v prírode (búrka, blesky)
 - 3. Dopravná výchova – dôležité telefónne čísla

- II.
 - 1. Riziko otráv- plyn
 - 2. Dopravná výchova – malé dopravné ihrisko
 - 3. Športové aktivity a bezpečnosť na cestách – prilba...

- III.
 - 1. Riziko otráv – čistiace prostriedky
 - 2. Domáca lekárnička
 - 3. Ošetrovanie odrenín prstov na ruke
 - 4. Kolieskové korčule a vozovka, zlomeniny

- IV.
 - 1. Ošetrovanie drobných poranení
 - 2. Na križovatke so zebrou a dopravnými značkami
 - 3. Živelné pohromy: víchrica, povodeň...

- V.
 - 1. Značky, ktoré nás informujú
 - 2. Obväzovanie kolena

3. Chodec

4. Ošetrovanie hlavy

VI. 1. Bezpečné prechádzanie cez cestu- podchody, nadchody, ostrovčeky

2. Stretnutie s cudzími zvieratami